

POSTANOWIENIE

Dnia 9 września 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w dniu 9 września 2020 r.
sprawy **H. D.**,
skazanego za popełnienie przestępstw z art. 222 § 1 k.k. i innych,
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego,
od wyroku Sądu Okręgowego w S.,
z dnia 16 stycznia 2020 r., sygn. akt II Ka (...),
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w E.,
z dnia 9 października 2019 r., sygn. akt II K (...),

postanowił

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. K. z Kancelarii Adwokackiej w E. kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa zł 80/100), w tym 23 % VAT, z tytułu wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji;**
- 3. zwolnić H. D. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

H. D. wyrokiem Sądu Rejonowego w E. z dnia 9 października 2019 r., sygn. akt II K (...) został uznany za winnego tego, że:

1. w dniu 4 czerwca 2019 r. ok. godz. 19.20 w E. przy ul. Ś., ul. G., w trakcie transportu oraz w budynku Komendy Powiatowej Policji w E.

przy ul. C. działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru znieważył funkcjonariusza Straży Miejskiej, to jest str. W. B. , podczas i w związku z wykonywaniem przez niego czynności służbowych w ten sposób, że wyzywał go słowami wulgarnymi powszechnie uznanymi za obelżywe, a ponadto w tym samym dniu i w tym samym czasie w E. przy ulicy Ś. podczas i w związku z wykonywaniem przez tego samego funkcjonariusza obowiązków służbowych naruszył jego nietykalność cielesną w ten sposób, że uderzył go pięścią w twarz nie powodując obrażeń, przy czym czynu tego dopuścił się w okresie 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwo podobne, to jest popełnienia przestępstwa z art. 226 § 1 k.k. w zb. z art. 222 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 64 § 1 k.k. i art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 222 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

2. w dniu 4 czerwca 2019 r. około godz. 9.20 w E. przy ul. Ś., ul. G., w trakcie transportu oraz w budynku Komendy Powiatowej Policji w E. przy ul. C. działając w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru znieważył funkcjonariusza Straży Miejskiej w E., to jest mł. str. T. O. podczas i w związku z wykonywaniem przez niego czynności służbowych w ten sposób, że wyzywał go słowami wulgarnymi powszechnie uznanymi za obelżywe, to jest popełnienia przestępstwa z art. 226 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 226 § 1 k.k. wymierzono mu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności;
3. w dniu 4 czerwca 2019 r. w E. groził W. B. i T. O. popełnienia na ich szkodę przestępstwa zabójstwa, przy czym groźby te wzbudziły u nich uzasadnioną obawę, że zostaną spełnione, przy czym przestępstw tych dopuścił się w warunkach art. 64 § 1 k.k., to jest popełnienia dwóch

przestępstw z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na mocy art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzono mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;

4. na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. i art. 91 § 2 k.k. wymierzono H. D. karę łączną roku pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w S. , po rozpoznaniu apelacji wniesionej przez oskarżonego, wyrokiem z dnia 16 stycznia 2020 r., sygn. II Ka (...), utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniosła obrońca z urzędu skazanego H. D. , która zaskarżając wyrok w całości zarzuciła:

1. rażące naruszenie przepisu postępowania, mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, tj.:
 1. art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 28 § 1 k.p.k. poprzez nieuchylenie zapadłego w sprawie wyroku Sądu I instancji pomimo zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej w postaci nienależytego obsadzenia sądu w sytuacji, gdy wyrok Sądu Rejonowego został, wbrew normie art. 28 § 1 k.p.k., wydany jednoosobowo przez asesora sądowego, podczas gdy winien on być wydany przez sędziego,
 2. art. 433 § 1 i § 2 k.p.k. w zw. z art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. poprzez nieprzeprowadzenie w sprawie dowodu z opinii biegłych lekarzy psychiatrów w związku z uzasadnionymi wątpliwościami co do stanu psychicznego skazanego, co miało istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, uniemożliwiając Sądowi I i II instancji prawidłową weryfikację zarzucanego H. D. czynu,
 3. art. 439 § 1 pkt 10 k.p.k. w zw. z art. 79 § 1 pkt 3 i 4 k.p.k. poprzez niewyznaczenie skazanemu obrońcy z urzędu pomimo zaistnienia uzasadnionych wątpliwości co do jego stanu psychicznego.

Obrońca podnosząc powyższe zarzuty wniosła o uchylenie zaskarżonego

wyroku Sądu Okręgowego w S. i przekazanie sprawy Sądowi II instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie kosztów obrony udzielonej z urzędu.

Prokurator Prokuratury Rejonowej w E. w pisemnej odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja wniesiona przez obrońcę skazanego H. D. jest oczywiście bezzasadna. Z uwagi jednak na złożony przez obrońcę wniosek, Sąd Najwyższy sporządził uzasadnienie postanowienia zgodnie z treścią art. 535 § 3 k.p.k.

Wyrok Sądu Rejonowego w E. z dnia 9 października 2019 r. został faktycznie wydany przez asesora sądowego, który orzekał w sprawie jednoosobowo, jednakże twierdzenie obrońcy, że przez to sąd był nienależycie obsadzony i doszło do wystąpienia w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt. 2 k.p.k. w zw. z art. 28 § 1 k.p.k., jest niezasadne. Należy zauważyć, że obrońca stawiając ten zarzut odwołała się tylko i wyłącznie do uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 listopada 2019 r., sygn. IV KS 22/19, który rozpoznając skargę na orzeczenie sądu odwoławczego, z uwagi na to, że orzeczenie pierwszoinstancyjne zostało wydane przez asesora sądowego, powziął wątpliwość co do wykładni przepisu art. 30 § 1 k.p.k. oraz co do umocowania takiej osoby do orzekania w rozumieniu przepisów kodeksu postępowania karnego i potencjalnej bezwzględnej przyczyny odwoławczej opisanej w art. 439 § 1 k.p.k. Sąd Najwyższy w składzie 7 sędziów postanowieniem z dnia 26 maja 2020 r. odmówił podjęcia uchwały wskazując, że przepis art. 439 § 1 k.p.k. nie może być w ogóle stosowany na podstawie art. 539f k.p.k. w zakresie, w jakim miałby dotyczyć badania istnienia uchybień wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k. wyłącznie w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji, a zatem uchybień z art. 439 § 1 k.p.k., które nie „przeniosły” się w tym samym charakterze na

etap postępowania odwoławczego. Sąd Najwyższy nie udzielił odpowiedzi na zadane pytanie.

W takiej sytuacji należy zauważyć, że asesura sądowa, funkcjonująca jeszcze w strukturach sądownictwa powszechnego w okresie międzywojennym, została zakwestionowana wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 24 października 2007 r. w sprawie o sygn. SK 7/06. Funkcja asesora sądowego, po uchyleniu jej z systemu prawnego ustawą z dnia 23 stycznia 2009 r. (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1230), została przywrócona z dniem 1 stycznia 2016 r., na mocy ustawy z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 1224), którą określone zostały zasady powoływania i odwoływania asesorów oraz ich kompetencje. Na gruncie obecnie obowiązujących przepisów, w oparciu o treść art. 106i u.s.p. asesorów sądowych mianuje Prezydent RP, na wniosek KRS. Z art. 106j § 1 u.s.p. wynika natomiast, że asesor sądowy w sprawowaniu swojego urzędu jest niezawisły i podlega tylko Konstytucji oraz ustawom, zaś art. 106k § 1 u.s.p. stanowi, że jest on nieusuwalny. Do asesora sądowego stosuje się również odpowiednio przepisy art. 67, art. 82, art. 83a, art. 85-90, art. 95 i art. 97 u.s.p. określające status sędziego oraz zgodnie z art. 2 § 1a u.s.p. wykonują oni w sądach rejonowych zadania z zakresu wymiaru sprawiedliwości z wyłączeniem enumeratywnie wskazanych w tym przepisie zadań z tego zakresu. Tak określona ustrojowa pozycja asesora sądowego w wymiarze sprawiedliwości, jak i analiza poglądów wyrażonych w wyżej wskazanym wyroku Trybunału Konstytucyjnego, który dopuszczał, pod określonymi warunkami, powierzenie sprawowania wymiaru sprawiedliwości osobom niebędącym sędziami wskazują, że zarzut podniesiony przez skarżącą związany z orzekaniem w sprawie przez asesora sądowego nie jest zasadny.

Odnosząc się do dwóch pozostałych zarzutów należy stwierdzić, że są one również bezzasadne. Słusznie zauważył Sąd odwoławczy, że obowiązek skorzystania z dowodu w postaci opinii biegłych psychiatrów związany jest z wystąpieniem wątpliwości co do poczytalności oskarżonego. Jednakże sam fakt złożenia przez oskarżonego oświadczenia, iż leczył się psychiatrycznie nie oznacza jeszcze, że zaistniał, bądź przynajmniej powinien był zaistnieć, stan wątpliwości. Aby wątpliwości, co do stanu psychicznego oskarżonego mogły być uznane za uzasadnione, muszą istnieć obiektywnie i wynikać z konkretnych okoliczności, a nie wynikać z subiektywnych przekonań strony o ich istnieniu. Wbrew twierdzeniom skarżącej, takie wątpliwości w niniejszej sprawie nie powstały. Należy przypomnieć, że na etapie postępowania przygotowawczego H. D. wskazał na dobry stan zdrowia i zaprzeczył leczeniu psychiatrycznemu i odwykowemu. Wprawdzie już na etapie postępowania sądowego wskazał na fakt leczenia farmakologicznego psychiatrycznego, który miał miejsce 10 lat wcześniej, to sporządzono po tej dacie opinia psychiatryczna do sprawy Sądu Rejonowego w E. o sygn. II K (...), nie wskazywała na jakiegokolwiek wątpliwości, co do stanu zdrowia psychicznego oskarżonego. Nadto należy wskazać na dane wynikające z Karty Karnej skazanego, z których wynika, że żaden z kilkunastu prawomocnych wyroków, które zostały wobec niego wydane, nie zawiera kwalifikacji prawnej oznaczającej stwierdzenia ograniczonej poczytalności w chwili czynu określonej w art. 31 § 2 k.k. Z uwagi więc na to, że w sprawie nie wystąpiły wątpliwości co do stanu poczytalności H.D., brak było przyczyn uzasadniających wyznaczenie mu obrońcy z urzędu w oparciu o przepis art. 79 § 1 pkt. 3 lub 4 k.p.k.

Sąd Najwyższy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. K. kwotę 442,80 zł, w tym 23 % VAT, z tytułu wynagrodzenia za sporządzenie i

wniesienie kasacji oraz zwolnił skazanego H. D. od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów postępowania kasacyjnego w oparciu o przepis art. 624 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, wobec niestwierdzenia naruszenia przepisów prawa wskazanych w kasacji, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.